

Obsah

Předmluva	7
1 Proč a jak se školství a vzdělávání mění	9
1.1 Změny v obsahu vzdělávání	9
1.2 Změny ve struktuře vzdělávacích systémů	10
1.3 Změny vyvolané vlivem tržní ekonomiky a privatizací vzdělávání	12
1.4 Změny společenské a pedagogické povahy	14
2 Co jsou alternativní školy a pedagogické inovace	17
2.1 Pojem „alternativní škola“, „alternativní vzdělávání“	17
2.2 Pojem „inovativní škola“, „inovativní koncepce vzdělávání“	22
2.3 Vznik a vývoj alternativních škol	26
2.4 Vlastnosti a funkce alternativních škol	30
3 Typy alternativních škol	37
3.1 Klasické reformní školy	37
3.2 Církevní školy	45
3.3 Moderní alternativní školy	48
4 Soudobé alternativy a inovace ve vzdělávání	51
4.1 Renesance málotřídních škol a věkově smíšených tříd	51
4.2 Německé alternativní školy „Gesamtschule“ a „Regelschule“	54
4.3 „Smluvní školy“ a jiné alternativy v USA	60
4.4 Systém vzdělávacích poukazů	64
4.5 Školy přesahující do okolí	65
4.6 Škola bez ročníků	67
4.7 Slovenská alternativní „Škola dokorán“	70
4.8 Radikální alternativa vzdělávání: descolarizace	73
5 Kvalita a efektivnost alternativních/inovativních škol	77
5.1 Kvalita a efektivnost škol: Co hodnotit?	78
5.2 Celková komparace alternativních a standardních škol	84
5.3 Klima v alternativních školách	88
6 Výzkumy alternativ školního vzdělávání v zahraničí	93
6.1 Škola bez ročníků	93
6.2 Kombinované třídy ve srovnání s třídami klasickými	94

6.3	Integrovaná jednotná škola (Gesamtschule) v pohledu výzkumu	96
6.4	Diferenciace žáků jako alternativa	98
6.5	Alternativní výuka v standardních školách	101
6.6	Metaanalýza nálezů o alternativním vzdělávání	103
7	Jaké je české alternativní vzdělávání?	107
7.1	Úspěšnost alternativního programu Obecná škola	108
7.2	Klima ve školách s alternativním a standardním vzděláváním	113
7.3	Charakteristiky výuky v alternativních a ve standardních školách	117
7.4	Výsledky vzdělávání ve státních a nestátních gymnáziích	118
7.5	Pracoviště zabývající se alternativními a inovativními školami	122
8	Na závěr	125
Literatura		127
A.	Souhrnná bibliografie	127
B.	Literatura k jednotlivým typům alternativních a inovativních škol	132
Rejstřík jmenný		135
Rejstřík věcný		137